ԺԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4752 | ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28/11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 | ՈՒՐԲԱԹ | 27 ՃԷՄԱԶԻԷԼ ԱԽԷՐ 1319 | ԺԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4752

درعليه غلطه ده (آرهولك) غزته سى اداره خانه سى

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Ծանուցման համար դիմել «Արեւելք» օրաթերթի Խմբագրութեան

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղր.
» » » վեցամսեայ 70
» » » եռամսեայ 40
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆր.
» » վեցամսեայ 20

Ստորագրեալ գրութիւնները չեն վերադարձուիր։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրութեան։

ՍԽԱԼ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

գրական, կրօնական, անտեսական, գիտական եւ ուրիշ ոչ նուազ շահեկան նիւթերու վրայ տեսութիւններ, թղթակցութիւններ, քրոնիկներ։

Նախ հոգեւոր պէտքերը կան, մանաւանդ արարողութիւնները որոնք Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ սովորաբար տեսնուածին պէս՝ երկու քահանայով չէ որ կը կատարուին։ Վանքի եկեղեցին՝ իր յատակին մասերով, Ս. Յարութեան տաճարը՝ իր կրօնային բազմաթիւ կարեւորութեամբ, ու Երուսաղէմի լեռներուն կողը ու ձորերուն խորը սփռուած մեծ ու պզտիկ մատուռները, Բեթղեհէմը, Յոպպէն, ամէն օր, ամէն ժամ, պէտք է իր հոգեւոր պաշտօնին վրայ գտնուի հայ վարդապետը՝ յոյն եւ լատին կրօնաւորներուն հաւասար արթնութեամբ։ Դարերու նուիրագործած սովորութեամբ մը, այդ ուխտատեղիներէն շատին մէջ ո՛չ միայն առաւօտ ու իրիկուան արարողութիւն կը կատարուի, այլեւ գիշերային ժամերգութիւն ալ։ Խորանները, պատկերները, կանթեղները մինչեւ իսկ գետնի խճերը իրենց բաժանումը ունին քրիստոնեայ հաստատութեանց միջեւ, հաւասար թըւով սպասաւորներու կամ վարդապետներու յանձնուած. ո՛չ ոք անոնցմէ պէտք է թերանայ իր պարտականութեան մէջ։ Հատոր մը կրնայ լեցնել՝ միմիայն այս արարողութեանց ու ծիսակատարութեանց մանրամասն թւումը։ Այստեղ վարժուած ենք պարբերաբար կարդալու օրինակի համար, թէ «Երէկ Սիթենիոյի եկեղեցին փոկ մնաց, քահանայ չի գտնուելուն պատճառաւ» կամ թէ «Այս տարւոյ երկու քահանայով տարողութիւն կատարուեցաւ Մայր-Եկեղեցիի մէջ, որովհետեւ միւս Աբժ. Հայրերը չէին ուզած իրենց հանգիստը խանգարել» եւայլն. ու մեզի այնպէս կու գայ, հեռուէն, թէ Երուսաղէմի մէջ ալ այնպէս կրնայ ըլլալ։

Յետոյ կան՝ Վանքին ու Պատրիարքարանին վարչական ծանրաբեռն գործերը, մատակարարութիւնը, կալուածներու հսկողութիւնը; միաբաններու պէտքերը, ուխտաւորներու ընդունելութիւնը, եւ հազարումէկ անխուսափելի, անհրաժեշտ պարտականութիւններ՝ ամենուն ալ նպատակը ըլլալով Ս. Յակոբեանց կրօնական ու բարոյական դիրքը միշտ բարձր պահել օտարներուն հանդէպ։

Այս պայմաններուն մէջ գտնուող կրօնայնն բազմածիլ հաստատութիւն մը ինչպէս կրնայ բաղդատուիլ Արմաշի ու Վենետիկի հետ, զայն վարողներուն երեսին տալով զմահաճօրէն թէ ինչո՞ւ գրական գործունէութեան կեդրոն մը չեն կրցած դառնալ ու չեն դառնար Երուսաղէմի Վանքը։

Եւ յետոյ, ո՞վ ըսաւ թէ Ժառանգաւորաց վարժարանը ուսեալ եկեղեցականներ չէ հասուցած, — ուսեալ բառին հասկցած առումովը, իրենց հոգեւոր կառավարական պաշտօններուն բաւելու չափ։ Միթէ ամէն եկեղեցական պէտք է Հեղինակ կամ Թարգմանի՞չ ըլլայ անպատճառ, արժանիք մը ցոյց տալու համար։ Տարբեր է Մխիթարեանի մը աշխատու-

[illegible]

մեծամասնութեան մը չէ հետեւած մեր գրասիրական բաղձանքներուն ոյժ տալու համար։

Չի կայ Հայ մը, անշուշտ, որ տարակուսի ըլլայ թէ Սիօն կրօնաթերթին վերերեւումը իր նշանակութիւնը կրնայ ունենալ մամուլին մէջ, թէ Ժառանգաւորաց վարժարանին ուսումնական մակարդակին բարձրացումը աւելի ուսեալ միաբաններ պիտի ընծայէ ազգային, — բան մը որ լեզօրէն խորհուած ու գործադրութեան ճամբու մէջ է արդէն։

Բայց այս կարգի գրասիրական եւ ուսումնասէրներ փափաքներ տածելնիս միթէ պատճա՞ռ մըն է որ դիտողութիւններու տարափներ տեղացնենք պատուական ու սիրելի Միաբանութեան մը վրայ, որուն ծերունազարդ Հոգեւոր Պետը՝ իր իմաստուն հովուութեամբ, իր անձնական զոհողութիւններով եւ իր ճարտար վարչագիտութեամբ նախանձելի վիճակի մը հասուց Երուսաղէմի Վանքը, եւ զոր շրջապատող Տնօրէն Ժողովը խղճամիտ մատակարար, փորձ անտեսագէտ եւ շրջահայեաց վարիչ կը հանդիսանայ ամէն տաթիւ։

Ի՛նչ, միթէ չո՞ր աւելի յարգանքի արժանի պիտի նկատէինք զանոնք, եթէ իրենց պաշտօնին պարտականութեանց մէջ թերանային՝ տարին մէկ երկու կրօնական հատոր հրատարակելու համար Վանքին Տպարանէն, — աշխատութիւն մը զոր կատարելու ամէն դիւրութիւն կը վայելեն ու լիառատ ժամանակ ունին մեր շուրջը գտնուող շատ մը եկեղեցականներ, որոնցմէ այդքան խոկ չենք պահանջեր կամ ակնկալեր սակայն։

Տ. Ա.

ԲԱՐԻԶԻ ՀԱՅԵՐԸ

Խօսուած էի գրել բարիզեան հայ գաղութին վրայ, ահա՛ խոստումս կը կատարեմ հիմա։ Ասկէ քանի տարի առաջ, Հայերը այստեղ շատ անհշան թիւ մը կը կազմէին, սակայն այս վերջին տասը տարուան մէջ անոնց թիւը զգալապէս ստուարցած է եւ այսօր կը հասնի մինչեւ 1200ի։ Հայերը եկած են հոս Պարսկաստանէն, Ռուսաստանէն եւ Թուրքիայէն եւ կը բաժնուին երեք դասակարգի. վաճառականներ, միջնորդներ եւ ուսանողներ։

Վաճառականները բաւական յարգելի տեղ մը կը բռնեն Բարիզի մէջ եւ ըստ մեծի մասին կը զբաղին ադամանդի եւ գունաւոր քարերու առեւտուրով, որուն մէջ յաջողութիւն ձեռք ձգած են. այս դասակարգին մէջ կան իրենց եկամուտովը ապրող մէկ քանի հայ ընտանիքներ։ Միջնորդները օրէ օր բազմանալու վրայ են. անոնց գործն է ազգին անդին առնել եւ ծախել ամէն ազգի վաճառականներու ադամանդները եւ գունաւոր քարերը, ու փոխարէն ստանալ միջնորդչէք մը։ Անոնց մէջ յաջողակներ ալ կան, միայն թէ մեծագոյն մասամբ զուրկ են դաստիարակութենէ. թէեւ ալ խառող են ընդհանրապէս, սակայն մէջերնին անանկներ կան որոնք ժամանակնին կը վատնեն թղթախաղով եւ նարտով, փոխանակ իրենց նիւթական վիճակը բարուոքելու։

Հոս, Բարիզի մէջ, ամէն կողմ կը գտնուին երեւելի ձրի վարժարաններ. մենք խորհուրդ կու տանք այդ [illegible] յաճախելու այդ վարժարանները եւ սորվելու գէթ Ֆրանսերէն լեզուն, զոր շատ քիչ կը խօսին մեծ մասամբ։

Ուսեալ դասակարգի անձեր որ պէտք էին ուրիշներու լաւ օրինակ հանդիսանալ բարոյական մեծութեան, եւ ազնիւ զգացմանց տեսակէտով, կարծես թէ դիտմամբ կը մրցին իրար բզկտելու, իրար հարուածելու, իրար վատահամբաւելու, որով ծաղր ու ծանակ դարձած են մինչեւ իսկ օտարներու առջեւ։ Ասիկա ցոյց կու տայ որ այդ անձերը թէեւ մտքերնին մշակած են, սակայն սրտերնին կրթուած ու ազնուացած չէ։

Ուսանողները, մեծ մասամբ աշխատող են, մէջերնին կան այնպիսիներ որոնք պատիւ կը բերեն հայ անուան։ Ուսանողներու մէջ պէտք է դասել այն կարգ մը անձերը՝ որոնք վարժարանէն ելած՝ կը պարապին իրենց ապրուստը ճարել գեղարուեստով եւ այլ արուեստներով։

Թէեւ նիւթէս անջատ, սակայն փափաքելի էր որ մեր հայ ծնողները հրաժարէին իրենց զաւակները Բարիզ ղրկելէ ուսում առնելու համար, աւելի նախամեծարելի է որ հայ ուսանողները դաստիարակուէին Ֆրանսայի գաւառային վարժարաններուն մէջ քան թէ հոս, ուր անբարոյական օրինակները վտանգաւոր ազդեցութիւն մը կրնան գործել անոնց բնաւորութեանց վրայ։

Մուրացկաններու խումբէ մը զատ մխիթարական է տեսնել որ այս տեղի Հայերը քիչ թէ շատ ապրուստնին հանելու վրայ են իրենց աշխատութեամբը, ինչ որ հայ տարրին անհատականութեան, զօրաւոր կամեցողութեան եւ ատկունութեան մէկ չօշափելի ապացոյցը կրնայ համարուիլ։

Ընդհանրապէս, Հայոց մէջ կը պակսին ձեռներիցութիւն, ընկերովի աշխատելու գաղափար, իրարու օգնելու փափաք եւ կամք, վասն զի իւրաքանչիւր Հայու անհատական ձգտումն է ուրիշներէ աւելի մեծ եւ հարուստ երեւնալ։

Բարիզի Հայն ալ նման է ուրիշ միջավայրերու մէջ ապրող Հայերուն, խմորուած է միեւնոյն անհատական ոգւով, վասն զի միեւնոյն մեծ զանգուածի մը փոքրագոյն մէկ մասը կը կազմէ։ Մնաց որ, Բարիզի Հայերը զանազան երկիրներէ եկած ըլլալով, բնական է որ իրենց մէջ անհամաձայնութիւնը աւելի զգալի եւ աւելի շօշափելի ըլլայ։

Մի զարմանաք եթէ ըսեմ որ Ռուսահայերը, Պարսկահայերը եւ Թրքահայերը իրարու այնպէս կը նային իբր թէ այլատեսակ ազգի զաւակներ եւ կամ խորթ եղբայրներ ըլլային, վասն զի Ռուսահայը ինքզինքը պիտի նկատէ միշտ աւելի բարձր, Պարսկահայը աւելի բանիմաց եւ Թրքահայը աւելի նրբացած ուրիշներէն։

Եթէ այս երեք կարգի անձերը Հայերու միջեւ բաղդատութիւն մը ընենք, տարակոյս չկայ որ Թրքահայերը պիտի գտնենք աւելի ազնուացած, աւելի նրբացած եւ աւելի քաղաքակրթուած քան Ռուսահայերը եւ Պարսկահայերը։

Այս ընդհանուր պատճառներու կրնանք վերագրել Բարիզի հայ գաղութին եկեղեցական ու կրթական գործերու փափաքելի ընթացք մը չունենալը, վասն զի հոգաբարձութիւն մը ընտրուած պահուն այդ պաշտօնին յարմարագոյնները չեն որ կը փնտռուին; այլ իրարու համաձայն անձեր, որով գործը կը վնասուի անհատաբար։

Հոս գտնուած ժամանակամիջոցիս մէջ տեսայ երկու հոգաբարձութիւն, երկուքն ալ պարկեշտ եւ բարի անձնաւորութիւններէ կազմուած, սակայն զուրկ վարչական հմտութենէ. ո՛չ կանոնաւոր ժողովի օրեր ունին, ո՛չ կանոնաւոր որոշում եւ արձանագրութիւն եւ ոչ օրէնք։

Թէեւ քահանան ունի լաւ յատկութիւններ եւ սիրուած է իր հօտէն, սակայն չունենալով հեղինակութիւն, անզօր է վիճակին բաւականութիւն տալու։ Եթէ վիճակիս Այցելու Հովիւը քիչ մը զբաղող եւ կամք ունեցող ըլլար, տարակոյս չկայ որ եւրոպական գաղթականութիւնը ուրիշ կերպով պիտի նայէր եկեղեցիին վրայ։

Այս վերջին տարիները Բարիզաբնակ Հայերը չահագրգռող կարեւոր հարցն է մատուռի մը շինութիւնը. այս հարցը, ինչպէս արդէն պէտք է գիտցած ըլլաք, գրեթէ լուծուած կրնայ համարուիլ շնորհիւ Պ. Մանթաշեանցի, որ ո՛չ միայն տասը հազար պէտք եղած գետինը գնած է, այլ միանգամայն խոստացած է ամբողջովին իր ծախքով կառուցանել հայ մատուռը, որուն շինութիւնը կը սկսի մօտ ժամանակէն։ Գետինին վճարուած է 400,000 Փրանք, այսինքն 20,000 Փրանսական ոսկի։

Հոս հարկ կը համարիմ փոքր փակագիծ մը բանալ եւ ցոյց տալ մեր տոհմին ուրիշ մէկ ակնառու կողմն ալ։ Ահա՛ անձ մը, Պ. Մանթաշեանց, որ իրեն եղած մէկ հրաւէրին վրայ, վեհանձնաբար կը խոստանայ մատուռը շինել, եւ կը գնէ գետին մը՝ այս նպատակին իրագործման համար։ Ամէն կողմէ քննադատներ կը բուսնին եւ կը յայտարարեն թէ Բարիզի մէջ Հայ մատուռի պէտք չկայ, թէ այդ գումարով կարելի էր աւելի ընդարձակ տեղ մը գնուիլ, թէ գնուած գետինը հեռու էր կեդրոնէն, թէ մատուռին քով դպրոց մըն ալ հարկ է ևն.։

Կը հարցնեմ ամէն խոհուն եւ բանիմաց անձերու թէ ի՞նչ բանի կը ծառայեն այս քննադատութիւնները, թէ ի՞նչ գործնական օգուտ մը կրնայ ծնիլ այսպիսի անտեղի բծախնդրութիւններէն, եթէ ոչ պարզապէս վիրաւորել անձ մը՝ որ փափաքող եղած է օգտակար հանդիսանալ իր կրօնակիցներուն, իր համոզման համաձայն։

Կարծեմ ամէն մարդ ազատ է իր հարստութիւնը գործածելու այն եղանակով եւ ձեւով որ ինք յարմար կը դատէ, առանց ստիպուած ըլլալու հաշիւ տալ ուրիշներու։ Հարկ է ըսել որ Պ. Մանթաշեանց այսպիսի բարեգործութիւն մը ընելով, չէ՛ առաջարկած Բարիզաբնակ Հայոց այնպիսի պայմաններ, որոնք վիրաւորիչ հանգամանք մը ունենան, եւ միւս կողմէ եթէ նկատի առնենք Բարիզ քաղաքին երթեւեկութեանց դիւրութիւնը, այն ատեն հեռաւորութեան խնդիր չի կրնար գոյութիւն ունենալ, մանաւանդ որ մատուռը պիտի կառուցուի խիստ պատուաբեր եւ յարգի փողոցի մը մէջ, որուն ընտրութեան համակարծիք գտնուած է տեղւոյս հոգաբարձութիւնը։ Արդէն ուր որ ալ շինուէր մատաղցուէր այդ մատուռը, քննադատներ անպակաս պիտի ըլլային միշտ։

Հոս տեղն է յիշատակել, հոյակապ Հայու մը, այն է՝ Սերվիչէն էֆէնտիի մէկ նշանաւոր յայտարարութիւնը ի մասին հասարակական գործերու. «Այն որ կը «փափաքի ծառայել իր նմաններուն, պէտք «չէ սպասէ լսել շնորհակալութիւն եւ ե-«րախտագիտութիւն, այլ պէտք է գործէ «համաձայն իր խղճի ձայնին։»

Բարիզ Կ. Ս.

ԲԱՂԷՇԷՆ ՎԱՆ

Զ.

Զարահան Ս. Խաչ վանքին արեւելեան կողմը, իբր կէս ժամ հեռու, լեռնաշղթայի մը չքնաղագեղ դաշտաւանի մը վրայ, կը գտնուի Սպիտակ վանքը, որուն վանահայրը Աղթամարի միաբաններէն երիտասարդ աբեղայ մըն է։

Որոշած ըլլալով հետեւեալ առաւօտ կանուխ մեկնիլ դէպ ի Վան, լաւագոյն համարեցինք առանց [illegible] ժամերնիս յատկացնել Սպիտակ վանքին այցելութեան եւ վերադարձին։ Ուստի ժամ մը հանգստանալէ յետոյ՝ Եղիկ վարդապետի ընկերակցութեամբ կ'ելլենք ճամբայ, ուր տիղմը հետզհետէ կ'առատանար անզգոյշ անձրեւին պատճառաւ։ Կը հասնինք վանքը, որուն Սպիտակ կոչուելուն պատճառը իբր թէ սրբավայրին քարերու ճերմակութիւնն եղած է. բակէն ներս կը մտնենք, ոչ ոք կ'երեւի. ձայն կու տանք, կին մը՝ զոյգ մը վարդապետին ազգականներէն, նախլաճեմ կը յառաջանայ ու կ'առաջնորդէ զմեզ անկողին սենեակը, յայտնելով միանգամայն թէ վարդապետը արտը հնձողներուն վրայ կը հսկէ եւ ուշ կը վերադառնայ։

Վարդապետին ազգականուհիէն մեր ստացած տեղեկութիւններէն սա՛ եզրակացութեանը յանգեցանք թէ վանքին սեփական կալուածներու հասոյթները եթէ հաւատարմաբար մատակարարուին, ո՛չ միայն մենաստանին արդի անշուք վիճակը կը բարեփոխուի, այլ եւ տարեկան հասոյթին խղճամիտ յանձնարարումովը կարելի կ'ըլլայ վանքին մէջ բանալ որբանոց մը տասը տղու համար։

Սպիտակ վանքը ո՛չ իր շինուածքովը եւ ո՛չ ալ յարակից շէնքերովը նշանակելի բան մը ունի։ Հնութիւն՝ բնաւ։ Միակ գմբէթը արդէն քայքայուած՝ նորոգութեան կարօտ է։ Ու եթէ [illegible] 3 4 սենեակները, զորս վերջերս շինել տուած է վանահայրը, այցելուն լքեալ ու անտէր մենաստան մը պիտի կարծէր վանքը։

Իրիկուան կը վերադառնանք Ս. Խաչ, ուր կ'այցելէ մեզ Ոստանի Գայմագամի օգնական Վանցի ազգային մը, որ ընտանիքովը վանքին մէջ կը բնակի, իր պաշտօնավայրին մէջ՝ Ոստան՝ բնակութեան յարմար վայր մը չգտնուելուն համար։

Յունիս 5ի առտուն կը մեկնինք վանքէն, ծովակին հարաւային եզերքէն իբր կէս ժամ առաջանալէ յետոյ կը մտնենք Զորը, որուն արեւմտեան հիւսիսային ծայրէն կարելով կը շարունակենք մեր ճամբան, կ'անցնինք առուն, որ Վանէն իբր 6 ժամ հեռու Զորի մէջ լերան մը ստորոտէն կը բղխի։ Այս ջուրը որ Տղմուտ գետին նման պղտոր է, 2 մեթր լայնութեամբ եւ 2ու կէս մեթր խորութեամբ առու մը կը հոսի ու կ'ոռոգէ Վանի ու շրջակայ գիւղերու արտերն ու այգիները։ Մէկ խօսքով, ինչպէս Նեղոսը Եգիպտոսի, այդ առուն ալ բարիք մըն է Վանի համար։

Իրիկուան ժամը 8ին կը հասնինք Արտամէտ, որ ծովային արեւելեան եզերքին վրայ ընդարձակ տարածութեամբ մրգաստան ու ծառազարդ գիւղ մըն է։ Բնակիչներուն մեծագոյն մասը Թուրք է։ Արտամէտի մրգեղէններուն մէջ նշանաւոր է մանաւանդ խնձորը՝ ուղղորութեամբը, կարմրութեամբն ու համեղութեամբը։ Յաճախ այս կողմերը փոխաբերութեամբ «Արտամէտի խնձոր» կ'անուանեն դէմքն այն մարդուն կամ կնոջը, որ առողջ ու կայտառ՝ կարմիր ու լեցուն այտեր ունի։ Վանի կուսակալ Վահէ. Թահիր փաշա այնքան հրապուրուած է այս գիւղին դիրքէն ու գեղեցկութենէն, որ օդափոխութեան համար ամառը հոս կ'անցունէ, գրեթէ ամէն օր երթեւեկութիւն կատարելով կառքով կամ ձիով։

Արտամէտէն Վան հեռաւորութիւնը 2 ժամ է։ Կը փութանք շուտով մտնել քաղաքը, մեր Վան ժամանումը ծանուցանող նամակներ հասցնելու Թղթատարին, որ առտուն կանուխ պիտի մեկնէր։ Ժամը 10ին կը հասնինք Վանի Առաջնորդարանը, ուր կը գտնենք Առաջն. Փոխանորդ Բագրեւանդեան Սահակ վարդապետը Գէորգեան Արսէն Ծ. Վ.ին հետ (*)։

Հայր Բագրեւանդեանը՝ ծերծերումներէ եւ անհամ քաղաքավարութենէ զերծ գաւառացիի պարզութեամբ եւ սիրով կ'ընդունի մեզ ու մեր տրամադրութեանը տակ կը դնէ Առաջնորդարանի դահլիճը, ուր միասին կ'անցընենք գիշերը։

Յայտնի է թէ Վան երկու որոշ մասերու կը բաժնուի. Այգեստաններ եւ բուն քաղաքը կամ ըստ տեղացւոց Քաղաքամէջ, ուր միայն 300 տուն հայ կը գտնուին։ Ազգ. Առաջնորդարանը կը գտնուի Քաղաքամէջը, ուր տուները հին ու անճաշակ հակապատկերը կը կազմեն Այգեստաններու գեղեցիկ ու ճաշակաւոր շէնքերուն։ Կրկին պարիսպներով շրջապատուած է բուն քաղաքը, ունի վատառողջ ու հեղձուցիչ օդ, որ ամրան մանաւանդ անտանելի կը դառնայ թէ՛ ծառերու չգոյութեան եւ թէ՛ բերդին առապառներուն պատճառաւ, որոնք Քաղաքամէջի հիւսիսային սահմանը եզերած են ընդարձակ տարածութեամբ մը վրայ։

Կ'երեւակայէի տեսնել սիրուն եւ ընդարձակ շէնք մը, Վանի Առաջնորդարանը, որ սակայն շատ շատ հիասթափ ըրաւ զիս իր քայքայուն ու անխնամ շէնքերովը։ Առաջնորդարանը որ 60 տարի առաջ շինուած է, ունի միայն բնակելի մէկ սենեակ—դահլիճը—որ ամէն բանի կը ծառայէ։ Գրագիրին իբր աշխատանոց, Առաջն. Փոխանորդին իբր ճաշարան ու ննջարան, հիւրանոց, խորհրդարան եւայլն։ Արդէն

(*) Վերջերս, ինչպէս հաղորդեց ազգային մամուլը, Կեդր. Կրօնական Ժողովը չընդունեց ծայրագոյնութեան աստիճանը, զոր Կտուց անապատի վանահայր Յովսէփ եպիսկոպոս առանց կեդրոնի հաւանութեան տուած էր Արսէն վարդապետի։

—)(126)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԸ

—Ասո՞ր համար է որ այս զոյգերը պատրաստուած են, ըսաւ կոմսը։ Ի՛նչ, տիկին Սթուարթ, այդքան շա՞տ կը բաժնուիք մենէ։

Եւ որովհետեւ Անգլուհին այլայլած՝ սկսած էր արտասուել,

—Բայց ինչո՞ւ համար հոս չէք մնար, յարեց կոմսը։ Կոմսուհին շատ գոհ է ձեզ իր քով ունենալուն համար։ Տակաւին տասնըհինգ օր հազիւ եղաւ հոս ըլլալնիդ։

Տիկին Սթուարթ սփրթնած տնկելու, ըսաւ թէ Սկովտիա գտնուող իր ընտանիքը կը սպասէր իրեն։ Կոմսը իբր բարեկիրթ մարդ ա՛լ չպնդեց զայն ետ կեցնելու իր որոշումէն։ Քանի մը վայրկեան յետոյ՝ Սառա իր ամուսնին հետ կառք նստած վանք կ'երթար։

Մենաստանը, Մառամ փողոցին մէջ հաստատուած, Լուի ԺԴ.ի ատենէն մնացած հին տուն մըն էր։ Կառանցիկ մեծ դուռ մը, որուն վերեւը բաղեղի ճիւղեր կը տարածուէին, մթաստուեր ու զովագին բակի մը վրայ կը նայէր։ Սանդուխի չորս աստիճաններով վերնադուռ մը կ'առաջնորդէր դէպ ի գաւիթ մը, ուրկէ պարտէզը կը նշմարուէր, կանաչազեղ, ստուերալից ու թռչուններով լեցուն։

Զախակողմը կը գտնուէր ընդարձակ խօսարան մը, ուր պատերէն կախուած էին սրբազան պատկերներ, հաւատացեալներու փառաւոր նուէրներ։ Խորը կար համակ ճերմակ խորան մը, ժանեկազարդ ծածկոյթով մը ծածկուած եւ արծաթազօծ անօթներով զարդարուն։ Եկեղեցական թափօրի առեն՝ [illegible] խորանի տեղ կը ծառայէր ան։ Ուրիշ առեն հոն կ'ընդունէին այն հաղուադէպ այցելութիւնները, որոնք վանք կ'այցելէին։ Կոմսը, Սառա եւ Պլանշ ալ այդ խօսարանին մէջ հաւաքուեցան։

Կոմսը, շաբաթէ մը ի վեր, առաջին անգամը ըլլալով կը տեսնէր իր քեռաղջիկը։ Տժգոյն ու յոգնած գտաւ զայն։ Նորատի աղջկան բարոյական վշտովումին վրայ բնաւ չկասկածելով՝ վախցաւ անոր առողջութեանը համար, ուստի Սառայի ականջին ի վար ըսաւ։

—Ինծի այնպէս կը թուի որ Պլանշ շատ փոխուած է։ Աղէկ չըրաւ ութ օր բանտարկուելով այս տխրամած մենաստանին մէջ. գէթ հիւանդացած չըլլայ։

Սառա թեթեւօրէն ցնցեց ուսերը եւ դժնդակ ուրախութեամբ մը դիտեց Պլանշի դիմագիծերուն վրայ նկարուած տառապանքի հետքերը։ Ըսել է նորատի աղջիկն ալ կը տառապէր։

—Կ'ուզե՞ս որ քեզ հետերնիս տանինք այս իրիկուն, հարցուց կոմսը։

—Ոչ, ըսաւ Պլանշ, կը փափաքիմ հոս մնալ մինչեւ վաղը առտու։

Գիշերը Սառայի հետ միասին անցընելու գաղափարը անտանելի կը թուէր Պլանշի։ Նախընթաց մենութեան անձկութիւնները, անդադրին սպասումը իր խցիկին մէջ, պատրաստուելու համար այն հանդիսաւոր օրուան, երբ ծիծաղկոտ եւ ուրախ պէտք է երեւար կոմսին։

—Շա՛տ լաւ, ըսաւ կոմսը, մայրապետին պիտի խօսիմ եւ ամէն ինչ պիտի կարգադրեմ վաղուան համար։

Կոմսը դուրս ելաւ եւ երկու կիները դէմ առ դէմ մնացին։ Երկուքն ալ սկսան զիրար դիտել, Պլանշ ընկճուած ու տըկար, իսկ Սառա կորովի ու սպառնական։

—Վաղը պիտի կատարուի ամուսնութիւնը։ Մէկ գիշեր միայն ունիս՝ որոշում մը տալու համար։ Առանձնութեանդ մէջ խորհեցա՞ր այդ մասին։

—Տառապեցայ, լացի եւ աղօթեցի, պատասխանեց Պլանշ։

—Որոշումներդ փոխուա՞ծ են։

—Ոչ։

—Նորէն կը յամառիս, հակառակ իմ թախանձանքներուս եւ զգացած երկիւղներուս։

—Հակառակ ամէն բանի։

—Դուն որ այդքան երկիւղած ես, ի՞նչպէս չես վարանիր իմ սիրած մարդս յափշտակել ինէ, գոչեց Սառա, սպառնական դիրք մը առնելով։

—Կ'արգիլեմ ձեզի հրապարակաւ անպատուել այն ամուսինը՝ զոր յարգելու երդում ըրիք։

Պլանշ առանց ձայնը բարձրացնելու ըսած էր այս խօսքերը։ Իր աչքերը յառած էին պատին վրայ սեւ շրջանակի մէջ կախուած Մարիամ Մագթաղենացիի պատկերին, ուր Աւետարանի զղջացող կինը Յիսուսի ոտքերուն առջեւ կը գտնուէր։ Անոնց շուրջը կը գտնուէին աշակերտները, որոնք կը դիտէին այդ տեսարանը։ Մարիամ Մագթաղենացիին ու Սառայի դէմքերուն միջեւ մեծ նմանութիւն կար։ Կոմսուհին ակնարկ մը նետելով այդ նկարին վրայ՝ ըմբռնեց Պլանշի մտածումը։

(Շարունակելի)

այս միակ չէնքն ալ քայքայուելու մօտ է և Բաղաքապետարանէ քանիցս ազդարարուած է վար առնել շէնքը և նորոգել։

Վանքի մերձակայք, որոնք իրենց կրթական ու կրօնական օրերուն ու պատշաճ շէնքերովը կրնան պարծիլ, անշուշտ քիչ մը խնամք ալ պիտի ուզեն առնել իրենց Առաջնորդարանին, վար չմնալու համար կրթական ու բարեգործական ազգային հաստատութիւններէն։ Հոգեւորական փոքր բիչ նիւթական զոհողութեամբ մը, միացած Առաջնորդարանի յառաջ կոչումներու տրամադրելի հասոյթներուն, կարելի է պատշաճօրէն նորոգել ու զարդարել Ազգ. Առաջնորդարանը, մանաւանդ որ շինութիւնները Վանի մէջ ամեն դիւրաւ կատար կը հանուին աղիւսի ու ատաղձի առատութեան պատճառաւ։

ԳԷՈՐԳ Ս. ՄԱՐԶՊԵՏՈՒՆԻ

Քաղաքական Լուրեր

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ։ — Տոէր գերիներ։ — Խորհրդարանը ուղեւորութիւն։ — Համախմբման բանակներ։ — Իրաւաբանութիւն։

Հերու մեծ մասը հարաւաէթէ առաջ եկած էին եկերով և աղոքով լեզուն կառախումբեր հանքերը գացին։

Լոնտոն. — Պրեթորիէն կը գրեն Սթան Սարեթ թէ պաշտօնապէս ծանուցուեր է Գ. Քրիւկերի որ Լա Հէյի միջազգային ատեանը կը մերժէ Պոէրներուն խնդիրքը՝ Հարաւային Ափրիկէին խնդրոյն համար իրաւարարութեան մը նկատմամբ։ Տոքթ. Լիտս Գ. Քրիւկերի յանձնեց այն տեղեկագիրները որոնք կը վերաբերին համախմբման բանակներու մէջ անգլիական իշխանութեանց կողմէ գործուած ծայրայեղութիւններուն։ Այդ տեղեկագիրները, կ՚երեւայ թէ, քիչ առնէն պիտի հրատարակուին։

ԱՆԳԼԻԱ

Հարաւ-Ափրիկեան պատերազմը եւ Անգլիոյ ելմտական կացութիւնը։ — Ելմտացոյցին բացը ու նոր տուրքերը։

Լոնտոն, 6 Հոկտ. — Թրանսվալի պատերազմը սկսելէն ի վեր՝ Անգլիոյ ելմտական կացութիւնը քաղաքական խառնաշփոթ վիճակ մը առաջ բերած է։ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը դեռ պիտի շարունա՞կէ, անդամալուծելով Անգլիոյ կարողութիւնները, թէ ոչ պիտի թո-

...

թէ այսքան առատութիւն չի գոյեր այն ահագին ծախքերը, որոնք ամէն օր կ՚ըլլան։ Անցեալ տարիէ ամսուն եղած 1500 միլիոնի փոխառութեան գումարը գրեթէ ամբողջովին ծախսուած է։ Ելմտական նախարարը կը կարծէր թէ նախորդ ամսուն վերջերը գէթ պիտի ըլլար պատերազմական ծախքերը մարմարելու հոգէն։ Արդ, պատերազմը նոր կարգով մը առաջ կը տարուի և դեռ տարի մը պիտի տեւէ առ նուազն։ Տարուան առաջին վեց ամիսներուն, կլորիկ հաշուով, 2500 միլիոն ծախսուած է, փոխարէն գանձելով 1350 միլիոն։ Հասոյթի պակաս 1150 միլիոն։ Մնաց որ շաքարի և ածուխի վրայ դրուած տուրքերը մեծապէս կը մնան անգլիական երկու կարեւոր ճարտարարուեստներու, որոնք երկրին բարգաւաճման անհրաժեշտ տարրերն են։ Իրաւ է որ կացութիւնը դեռ յուսահատական ըլլալէ հեռու է։ Ինչպէս Գ. Չէմպըլէն կ՚ըսէր քանի մը օր առաջ, «Տակաւին բան մը մնացած է սնտուկին մէջ»։ Բայց պէտք է գիտնալ որ ամէնէն լեցուն քսակներն անգամ կը պարպուին, երբ մարդ ամէն օր մէջէն առնէ, առանց տեղը բան մը դնելու։

Գ. ՌՈՒՆՍԹԸՆ ՉԸՐՉԻԼԻ ՃԱՌԸ

Անգլիական կարծիքը։ — Տաղտկութեան նշաններ։ — Պատասխանատուութիւնները։

Լոնտոն, 5 Հոկտ. — Ժամանակէ մը ի վեր Անգլիոյ հանրային կարծիքին մէջ զգալի փոփոխութիւն մը կայ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին նկատմամբ։ Ոչ միայն անհամբեր տաղտկացած կ՚երեւայ այդ պատերազմէն և բարձրաձայն կը յայտնէ իր դժգոհութիւնը, այլ քաղաքական ու նոյն իսկ նախարարական շրջանակներու մէջ բացարձակ յարձակումներ կ՚ըլլան նախարարութեան դէմ. ...

...

բոչ երկույթներու կը բաժնէ. Նախ պատերազմական գրաւումը, որ բաղմամարդութեան խնդիր մըն էր, և երկրորդ պուէր ժողովուրդին նուաճումը. այս վերջին պարագային որակը անհրաժեշտ է և ոչ թէ քանակը։ Առանձնաբար կը հարցնէ թէ նախարարութեան անդամներէն ո՞վ պատասխանատու է ներկայ կացութեան։ Պատերազմական նախարար Գ. Պրոտրիքը մէկ կողմ ընելէ ետքը, չի վարանիր անունը տալու գանձոյին նախարար Գ. Պալֆուրի, որ Լորտ Սոլզպէրիի հաւանական յաջորդն է, և Գ. Չէմպըլէնի։ Կը ծանուցանէ անոնց թէ պէտք չէ յուսան որ այդ ձեռնարկին պատասխանատուութիւնը պիտի կրնան ուրիշ նախարարի մը վրայ բեռցնել, ձեռնարկ մը որ ամէնէն աղէտքին է Նաբոլէոն Ա.էն ի վեր։ Գ. Ուինսթըն Չըրչիլ կը յայտէ թէ Գ.Գ. Պալֆուր ու Չէմպըլէնի քաղաքական համբաւը ու անձնական պատիւը վտանգուած են։

ՎԸՐԴՈՎԻՉ ՀԵԹԱՆԿԱՐ

Զրկման ու սովի օրեր — Թարմ միսի մեծ պէտքը։

Լոնտոն 5 Հոկտ. — Տէյլի Մէյլ կը հրատարակէ Քէյբթաունէ իր թղթակցին ...

...

հետեւ ճշմարիտ փոքր բանակ մը պէտք է պահպանելու 30—50,000 ոչխարներ և 7—10,000 արջառներ, նոր դրութիւն մը ընդունուած է, ո՛չ միայն այդ բոլոր զինուորները պէտք եղածին պէս գործածելու, այլ մանաւանդ թող չտալու որ թշնամին ետ առնէ այդ անասունները։ Հիմա ինչ որ Պոէրներուն ձեռքէն գրաւուի, անմիջապէս կը մորթուի, ուրկէ կը հետեւի թէ անգլիական զինուորները շատ անգամ սախպուած են ուտել միս մը որ նոյն իսկ շուն չի ուտեր։ Տէյլի Մէյլի թղթակիցը կը յաւէ թէ Հարաւային Ափրիկէն անպատճառ վերածուելու վրայ է և քիչ ատենէն մնացած քանի մը արջառները սնուցանելու համար ալ բան մը պիտի չգտնուի։

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ ԵՒ ՔՈԼՈՄՊԻԱ

Կոաներա թերակղզին մէջ — Զօրավար Տավիլա կը պատրաստուի յարձակելու։ — Հակասական լուրեր։ — Հերքում։ — Աննորոշ կացութիւն։

Քիւրասաօէ հասած հեռագրեր լուրեր կը բերեն Կոաներայի թերակղզիին վրայ, ուրկէ լուր չէր առնուած սկսու. 15ին Ռիօ Հաչայի մէջ տեղի ունեցած կռիւէն ի վեր։ Ինչպէս յայտնի է, զօրավար Տավիլա որ աղատական Քոլոմպիացիներու միացած հինգ վաշտ Վէնէզուէլայի զօրքերու կը հրամայէր, պարտուեցաւ Քոլոմպիացի կանոնաւոր զօրքերու կողմէ։ Իր ուժերը երկուքի անջատուած էին կամուրջի մը քանդումովը և Կոաներա թերակղզիին բնիկներուն կողմէ, որոնք ժուլէ Տոլորէսի հրամանին տակ, կատաղել խուճապի ու փախուստի մատնեցին զանոնք, 600 հոգի սպաննելով իրենց յարձակման միջոցին։ Սակայն զօրավար Տավիլա յաջողեր է իր զօրքերը համախմբել և Ռիօ Հաչայի վրայ քալել հինգ թնդանօթներով։ Քոլոմպիա արշաւելու համար Կոաներա թերակղզիին մէջ համախմբուած զօրքերուն թիւը կը հասնի 5000 հոգիի, մէջը հաշուելով նաեւ Քոլոմպիացի ըմբոստները։ Եթէ զօրավար Տավիլա նորէն յաղթուի, կը վախցուի որ Ռոնտէլ Կոռալիոսի հրամանին տակ եղող Քոլոմպիացիները ու ըմբոստ Վէնէզուէլացիները Մարաքայպոյի վրայ յարձակին։ Այս լուրերուն հակառակ, Քարաքասէն հասած հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ քոլոմպիական ու վէնէզուէլեան զօրքերուն միջեւ որ և է ընդհարում չէ եղած երկու երկիրներու սահմանագլխին վրայ։ Վէնէզուէլացիները, կռիւ սկսելէ առաջ, կը սպասեն Քոլոմպիոյ տրուած ծանուցագրին պատասխանին։

—Պէռլինի մէջ հաւատ չընծայուիր այն հերքումներուն՝ զորս կու տայ Համպուրգի վէնէզուէլեան հիւպատոսը, ի մասին Քոլոմպիոյ և Վէնէզուէլայի սահմանագլխին վրայ տեղի ունեցած թշնամութեանց։ Ասկէ առաջ Բարիզի և Լոնտոնի վէնէզուէլեան հիւպատոսներն ալ այդ ընթացքը բռնած էին։ Գերմանական լրագիր մը դիտել կու տայ թէ քոլոմպիական ջուրերուն մէջ գտնուող Փրանսական Սիւշէ նաւուն միջոցաւ է որ իմացուեցաւ Ռիօ-Հաչայի յարձակման լուրը։ Հասած հակասական հեռագիրներուն միջոցաւ, անկարելի է երկու երկիրներու յարաբերութեանց վիճակը և ընդհանուր կացութիւնը ճշդել։ Մնաց որ, այս անստոյգ վիճակը բնաւ չահեկանութիւն չպիտի ունենար, եթէ բաց դուռ չթողուր միջազգային կարեւորութիւն ունեցող ծանրակշիռ խնդիրներուն։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Պոքսըրներ։ — Զինու արքունիքին վերադարձը։ — Զուն իշխանը։

Հոնկ Քոնկ 5 Հոկտ. — Ջուիցերիական միսիոնարներու ուրիշ կայան մըն ալ քանդուեցաւ Հսինկ Նինկի մէջ։ Այդ շարժումը Պոքսըրներու ըմբոստութեան կը նմանի. պաշտօնատարները չեն կրցած զսպել։

Բէքին, 6 Հոկտ. — Լի-Հունկ Չանկ կը հաւաստէ թէ Չինու արքունիքը, այսօր, ճամբայ ելած է Սի Նկան Ֆուէն։ Թէեւ այդ լուրը ստուգուած չէ, սակայն կ՚ըսուի թէ արքունիքը վաղը ճամբայ պիտի ելլէ։ Հարիւրաւոր կառքեր՝ արքունիքին գոյքերով, և պաշտօնատարներ ու զանազան անձնաւորութիւններ՝ զինուորական հետեւորդներով, ամէն օր հոս կը հասնին Սի Նկան Ֆուէն։

Լոնտոն. — Զուն իշխանը իրեն հետ առած էր չինական ճարտարագործութեան շատ մը գեղեցիկ նմոյշներ զորս պիտի նուիրէր իր այցելած վեհապետներուն, բայց յանկարծ հրամանստացած ըլլալով Չին դառնալ, և Զուն իշխանը չուզելով այդ առարկաները իրեն հետ առնել, նուիրեր է Պէռլինի ճարտարագործական թանգարանին որ մեծ փութկոտութեամբ ընդուներ է, վասն զի շատ մեծ արժէք ունին։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Արտօնութիւն խնդրող միաբանութիւններ։ — Գաղթելու վրայ եղող միաբանութիւններ։

...

—Իւնիվէր կ՚ըսէ թէ Մարսիլիոյ պէնէտիքթեանները Մօնաքոյի իշխանէն խնդրեր են երկրին մէջ հաստատուիլ, բայց իշխանը մերժեր է անոնց առաջարկը։ Պէնէտիքթեանները Մարսիլիա մեկներ են։

—Պորտոյէն կը գրեն թէ Ժիրոնտի մէջ հաստատուած ոչ արտօնուած երեսունը մէկ կրօնական միաբանութիւններէն երկուքը միայն արտօնութիւն խնդրեր են։

—Լուվէնի մէջ հաստատուած ժէզուիթները և Սէնթլիի կրօնաւորուհիները մեկներ են. առաջինները դէպ ի Անգլիա իսկ վերջինները՝ Պէլճիքա։

—Ցիոնու Մարիամ միաբանութեան կրօնաւորուհիները Լիոնէն մեկնելով՝ Մօնքէոյի (Զուիցերիա) մէջ հաստատուեր են, ուր աղջկանց գիշերօթիկ վարժարան մը պիտի բանան։

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱ

Խորհրդարանին բացումը։ — Արարողութիւն։ — Ներկաներ։

Քոբէնհակ, 5 Հոկտ. — 1884էն ի վեր, երէկ, առաջին անգամ ըլլալով, Տանիմարքայի Քրիսթիան թագաւորը անձամբ կատարեց Խորհրդարանին տարեկան նստաշրջանին բացումը։ Արարողութիւնը կատարուեցաւ այն ամենամեծ պալատին մէջ, որ Քրիսթիանպուրկի դղեակին տեղ կը գործածուի։ Այդ դղեակը այրեցաւ 1884ին։ Կուսակցութեան վէճերը ժամանակ չեն թողած կառավարութեան որ վերաշինէ նոյն դղեակը. բայց այդ պարագան օտար երկիրներու մէջ անզգալի կը նկատուի, քանի որ Տանիմարքա ելմտական այնքան բարգաւաճ վիճակ մը ունի։ Ցունաստանի թագաւորը, Ռուսիոյ մայր կայսրուհին, Զարեվիչը, Ցունաստանի Գէորգ իշխանը և օտար արքունեաց բոլոր դեսպանները ներկայ գտնուեցան Խորհրդարանին նստաշրջանի բացման արարողութեան։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ

Սահմանի պահանջումներ։ — Ֆրանսացի ժողովուրդին բողոքներ։

Բրաս, 6 Հոկտ. — Սէյքաքոււղի ժողովրդեան մէջ բաւական բուռն յուզում մը կը տիրէ սպանիական մաքսատան պահանջումներուն հետեւանքով, վասն այդ վերջինը ծանր տուրքերու ամաքային անտառներն ձեւակերպութիւններու կ՚ենթարկէ Սպանիա գացող և անկէ վերադարձող այն Ֆրանսացիները՝ որոնք սայլեր ունին իրենց հետ. մինչդեռ 1866 Մայիս 26ին Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ կնքուած սահմանագլխի դաշնադրութիւնը կը տրամադրէ թէ Ֆրանսացիները ազատօրէն պիտի գործածեն Սիւլզայի սպանիական հողին մէջէն անցնող ճամբան և Բուրկուէթա քաղաքին հողը, իրենց տնտեսութեան և կեանքի բոլոր պէտքերուն համար։ Սէյքաքոււղի ժողովուրդը կը բողոքէ սպանիական մաքսատան ընթացքին դէմ և կը սպառնայ Ֆրանսայէն առնուած ջուրերուն ճամբան փոխել, վասն զի Բուրկուէթա քաղաքը այդ ջուրերը կը գործածէ խմելու համար։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գ. Ռուզվէլթի քաղաքականութիւնը։ — Խորհրդարանական մեքենայութիւններ։ — Նախագահին ուղղամտութիւնը։

Լոնտոն, 5 Հոկտ. — Նախագահ Ռուզվէլթ սկսաւ մաքրել անոնց դէմ որոնք կը կարծեն թէ նախագահութեան պաշտօնը սանձահարողները պէտք է քաղաքականութեամբ գրաւողներէն առաջնորդուին։ Քանի մը ծերակուտականներ որոնք Մաք Քինլիի հետ աղէկ չէին, խնդրեցին Գ. Ռուզվէլթէն որ հանգուցեալ նախագահին բարեկամներուն տեղ իրենց մարդերէն դրուին։ Գ. Ռուզվէլթ նեղացաւ և յայտարարեց թէ այդ ...

...

սակ առաջադրութիւններ իրեն ուղղուած նախատինքներ պիտի համարի։ Գ. Ռուզվէլթի այդ ընթացքը աւելի անհաջող տնոր ժողովրդականութիւնը, բայց կուսակցապետները շատ մտահոգ կ՚երեւան նոր նախագահը իրենց համակարծիք չըլլալուն համար։ Ամերիկայի մէջ ընդհանուր կարծիքը այն է թէ Գ. Ռուզվէլթ պիտի պահէ այդ ընթացքը և թէ բնաւ պիտի չփոխէ զայն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՔԱՆԱՏԱ

Տոգենուսային երթեւեկութիւն մը։ — Նուազուրդ։ — Զօրս օր ուղեւորութիւն։

Օթավա, 5 Հոկտ. — Լորտ Սթրէթքոնա քանի մը օր հոս մնալով խորհրդակցեցաւ Քանատայի նախարարներուն հետ՝ Անգլիոյ և Քանատայի միջեւ հաստատուելիք ճեպընթաց երթեւեկութեան մը համար։ Քանատայի կառավարութիւնը նուազուրդի պիտի դնէ այդ երթեւեկութիւնը։ Լորտ Սթրէթքոնա կը յորդորէ որ Քանատայի վերջին կէտը ըլլայ Սիտնէյ (Պրէթոն Հըրուանդան)։ Ժամը 21 հանգոյց արագութիւն ունեցող շոգենաւեր կրնան Բալիֆաքսէն 4 օրէն պակաս Սիտնէյ երթալ։ Առաջ վրայ աւելցնելով երկաթուղիի ուղեւորութիւնը, ...

...

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլտըզ երկրորդ աստիճան արուեցաւ Շերադայի հանանգին ակէֆէնտիար Ճէմալ պէյի։ Միւթէճմերդի աստիճան՝ Իզմիրի առաջնակարգ վաճառական և Համիտէ արհեստանոցին վարչական յանձնաժողովին անդամ Խըրիսթաքի Աթանասուլօ էֆ.ի։

— Ազէրդութեան աստիճան՝ կայսերական մթերանոցին և յախճապակիի կայս. գործարանին անօրէն Նաղըմ փաշայի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Իզմիրի թաղապետական Խորհուրդին նախագահ Էշէֆ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ Այտընի նահանգին մէքթուպճի Ահմէտ Րիֆաթ պէյի։ Երկրորդ կարգ Օսմանիէ՝ Շերադայի մաքսային տեսուչ Շէվքէթ պէյի։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութեան պաշտօնաթերթը, կ՚ըսէ Պաշտօնական Ջերիտէ մը, որ մինչեւ հիմա շաբաթը մէկ անգամ կը հրատարակուէր Ճերիտէի Մեհաքիմ անունով և դատական գործառնութեանց ու որոշմանց վերաբերեալ նիւթեր կը պարունակէր, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ասկէ վերջը շաբաթը երկու անգամ, շաբաթ ու չորեքշաբթի օրերը պիտի հրատարակուի չորս էջով. միեւնոյն պարունակութեամբ և Ճերիտէի Մեհաքիմը Ասլիէ անունով։ Առաջին թիւը վաղը պիտի հրատարակուի և գինն ալ հարիւր փարայէն քառասուն փարայի իջեցուած է։ Պաշտօնական Ջերիտէն կը ծանուցանէ նաեւ թէ ասկէ վերջը դատական բոլոր գործառնութիւնները, որոշումները ու ըեկոյցները նախ և առաջ նոյն թերթին մէջ պիտի հրատարակուին. միւս լրագիրները մինչեւ որ պաշտօնապէս իրենց չը հաղորդուի, իրաւունք պիտի չունենան իրենց կողմէ ուղղակի այդ տեսակ հրատարակութիւններ ընել. բայց նոր թերթէն պիտի կրնան արտատպումներ ընել։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն, քանի մը օրէն մէյմէկ ամսաթոշակ պիտի վճարուի կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

—Զինուորական հանգստեան թոշակի սնտուկը, յառաջիկայ շաբթու, մէյմէկ ամսաթոշակ պիտի վճարէ, որով ամենաչէւ կատարուած վճարումները հիմակուհիմա դադրած են։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ելմտական նախարարութեան, Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան և քաղաքապետութեան կողմէ կազմուած մէյմէկ կարող պաշտօնատարներէ յանձնաժողով մը կազմել որ խորհրդակցութիւններ պիտի կատարէ՝ Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն կալուածական տուրքերը՝ ժողովուրդը բնաւ չնեղելու եղանակով գանձելու միջոցները ձեռք առնելու համար. նաեւ կալուածական ու կալուածատուրքի տեսչութիւնը որ Տէֆթէրխանէէն անջատուելով Մալիէի իրաւասութեանց ենթարկուած էր, նորէն Տէֆթէրխանէին պիտի կցէ։ Յանձնաժողովը իր խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը կայս. պալատ պիտի մատուցանէ։ Մեծ Եպարքոսը

...

պաշտօնեալ պաշտօնատարներուն հաղորդեց կայս. այդ Իրատէն։ Յանձնաժողովը նախ կալուածատուրքերու քանակութիւնը ցոյց տուող տումար մը պիտի պատրաստէ։ յետոյ ասկէ վերջը կառուցուելիք շէնքերուն յատակագծերը ու փողոցներուն լայնութիւնը պիտի քննէ, և մանրամասն տեղեկագիր մը պատրաստելով պիտի մատուցանէ յուռն կայս. Դռնոյն։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը, Ըէսէլթթինի սպարանքը ժամանելուն պէս, հեռագիր մը ուղղելով յուռն կայս. Դռնոյն՝ երախտագիտութիւն մատոյց, Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին իրեն նկատմամբ եղած կայս. շնորհներուն համար։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ. — Ընկերէն աղջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Մուսուլի նոր կուսակալ Էլհաճ Րէշիտ փաշա վաղը ճամբայ կ՚ելլէ դէպ ի իր նոր պաշտօնատեղին։

ՊԱՍՐԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ. — Պասրայի նոր կուսակալ ու զինուորական հրամանատար Նուրի փաշա, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Մէսաժըրիի ՍԱՆԿ. կալ շոգենաւով։ Նուրի փաշա մեկնելէ առաջ կայս. պալատ երթալով իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց և արժանացաւ ...

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին մէջ բամպակի բերքը այս տարի քիչ է, անցեալ տարուանին հետ բաղդատելով։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն վաւերացնել Գոնեայի իտալական նոր հիւպատոս Պ. Նիքոլա Ճուզէբէի պաշտօնը։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ ծովային նախարար Հասան փաշա հիւանդ է, սենեկապետ Թաքի պէյ ղրկեց անոր պալատանքը եւ որպիսութիւնը հարցնել տալու։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ պաշտպան ատեանը դատեց տեղւոյն ներքին պաշտօնեաներու մաքսատան անօրէն Նաջիֆ էֆ.ն եւ պաշտօնեաներէն ոմանք որոնք զեղծումներ գործած ըլլալնուն համար ամբաստանուած էին։ Ասոնք իբրեւ անուշադիր դատապարտուեցան իրենց մէյմէկ ամսաթոշակէն զրկուելու։ Մաքսէն փախցուած ապրանքներու մաքսը կրկնապատիկ ըլլալով 350 ոսկի՝ պիտի գանձուի մեղաւորներէն։

ԳԱՀԻՐԷԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Լորտ Քրոմըր, Անգլիոյ մէջ Պաթի մարքիզին քով՝ Լէտի Քոթէրին Թայնի հետ ամուսնանալէ ետքը, ամսոյս վերջերը Գահիրէ պիտի դառնայ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սիլէնբ որ հիւանդութիւնը դարմանելու համար Բարիզ գացած էր, [illegible]

[illegible]

երիկամունքներու հիւանդութեան, որուն յաճախ ենթակայ կ'ըլլան։ Սանդալ Միտին գործածելով վստահ պիտի ըլլան թէ զուտ դեղ մը կը գործածեն, որ 48 ժամուան մէջ վերջնապէս կը բուժէ այն հիւանդութիւնները որոնց կ'ենթարկուին երիտասարդները։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Թողեալ հասոյթներու ընդհանուր վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին այն աշակերտները՝ որոնք երկու տարուան դասընթացքը աւարտած են, իրենց աւարտական քննութիւնը տուած են քննիչ մարմնոյն առջեւ։ Այս քննութեան հետեւանօք, 82 աշակերտներ, որոնց անուանները ստորեւ կը հրատարակենք, վկայական ստացած են։ Անոնցմէ 6ը միայն մէյ մէկ մանրադէտ մրցանակ առած են իբր վարձատրութիւն, համաձայն շերամաբուծական վարժարանին կանոնագրին։ Այդ վեց աշակերտներուն անուններն են.—

1. Մէհմէտ Համտի էֆ. Ֆէյզիէյի (Խիւտավէնտիկեար), 2. Յովհաննէս Թոփալեան՝ Տիրաբէքիրցի, 3. Ալի Կալիպ՝ Պրուսացի, 4. Աթանաս Հաճիթանօղլու՝ Կէվկէլիցի (Սէլանիկ), 5. Պօղոս էֆ. Վարդապետեան՝ Պալըքէսիր (Խիւտավէնտիկեար), 6. Եօրկի էֆ. Միքիալիս՝ Տարըքեան (Կէսարէ)։

[illegible]

Ազգային Լուրեր

Խառն Ժողովը այսօր նիստ կը գումարէ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ։ Այսօրուան նիստին մէջ խորհրդակցութիւն պիտի կատարուի Դատական Խորհրդոյ Թէզքէրէի մասին։

—Ս. Հայրապետին հրամանով՝ Ս. Էջմիածնայ Ճեմարանին համար նոր կարգադրութիւններ պիտի ըլլան, որուն համեմատ յառաջիկայ ուսումնական տարւոյ համար Ճեմարան պիտի ընդունուին 6 աշակերտ Շամախի թեմէն եւ 3 կամ 4 աշակերտ Աստրախանի թեմէն, որոնց դպրոցական ծախքերը նոյն այդ թեմերէն պիտի հոգացուին։ Մէկ քանի հոգի ալ հեռաւոր տեղերէ ընդունուած են, այնպէս որ ոչ մէկ աշակերտի համար բաց տեղ չէ մնացած ալ եւս։ Ճեմարանի շինուածքներուն վրայ ընդարձակ նորոգութիւններ կ'ըլլան. շէնքին բոլոր պատուհանները պիտի փոխուին, որոնք իրենց անյարմար ձեւով մեծապէս կը վնասեն աշակերտներուն առողջութեան։ Ս. Հայրապետի հրամանով՝ այս նորոգութեանց համար կը ծախսուին Ճեմարանի բաժնեկէն եւ 20 ընդամէնը առթիւ հանէք ստացուած դրամներէ։ Աւելի նկատելի է հիւանդանոցի շինութիւնը, որուն համար 1000 րուպլի նուիրած են Թումանեան եղբայրները։

—Ռուսահայ ծանօթ բանաստեղծ Տ. Գիւտ Ա. քահանայ Աղանեանց իր դրական հանդէսը, Լումայ, երկամսեայի պիտի վերածէ, մօտ ատենէն որ մինչեւ հիմա վեցամսեայ հրատարակութիւն մըն էր։

—Երուսաղէմի մեր թղթակիցը, Վրոյր, կը գրէ սապէս. 17 Թուով.— Վերջերս Ս. Խաչի տօնը շատ հանդիսաւոր կերպով կատարուեցաւ, երէկ, Ս. Յակոբեանց տաճարին մէջ։ Տօնին շաբաթ երեկոյեան պաշտօնի երգեցողութիւններէն ու արարողութիւններէն ետքը, տեղւոյս յատուկ արարողութիւն մըն ալ կայ՝ որ ո՛չ նուազ սքանչելի է։ Կէսօրէ փողոց դպրոցականներու փառաւոր թափօրը Խաչը Ս. Պատրիարք Հայրը, կամ, ի բացակայութեան, եպիսկոպոսներէն մէկը՝ որ հանդիսապետն է, կը հանէ իր Աւանդատունէն եւ Թափօր կազմելով՝ ընթերցմամբ աւետարաններու եւ երգեցողութեամբ հոգեւոր շարականներու, կը տանի կը բարձրացնէ Աւագ Սեղանին վրայ։ Այս արարողութիւնը կատարեց ուրիշ եպիսկոպոս մը, ըստ ոմանց քիչ մը տկար կը զգար ինքզինքը Ս. Պատրիարք Հայրը։ Հանդիսապետ նոյն Սրբազանը հետեւեալ օրը մատոյց հանդիսաւոր Ս. Պատարագը եւ երեք քառորդի չափ պերճախօս քարոզ մը տուաւ։

—Կայս. Բաղաքային Բժշկական Վարժարանէն այս տարի դոկտորական ելլողներուն մէջ հետեւեալ Հայերը կան.— 1. Եղիշէ Բարոնեան՝ Կարնեցի։ 2. Կարապետ Արտաշեան՝ Զնգուլցի։ 3. Սահակ Տ. Պետրոսեան՝ Էսկի Շէհիրցի։ 4. Յակոբ Սարգիսեան՝ Շ. Գարահիսարցի։ 5. Յակոբ Յարութիւնեան՝ Պոլսեցի։ 6. Յակոբ Ճէզվէճեան՝ Պոլսեցի։ 7. Տիգրան Ա. Դերձակեան՝ Պոլսեցի։ 8. Պօղոս Խաչխատուրեան՝ Կարնեցի։ 9. Սամուէլ Աբամեայիս՝ Պոլսեցի։ 10. Պօղոս Գրիգոր՝ Էնկիւրիւցի։

—Ս. Պատրիարքը երէկ Պատրիարքարան եկաւ եւ ընդունեց Վսեմ. Պ. Օհանեանը Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ ժամագրութեան մը համաձայն, Բերայի Աւագերէց Տ. Մկրտիչ Հօր առաջնորդութեամբ։ Ն. Վսեմութիւն Ս. Պատրիարքի եւ հետեւորդներուն հետ Պատրիարքարանի բոլոր դիւանները այցելելէ ետք եկեղեցի եկաւ Տ. Մկրտիչ Հօր հետ, որմէ ետքը Երուսաղէմատուն երթալով Տ. Գէորգ Սրբազանին ալ այցելութիւն տուաւ։

—Տնտեսական Խորհուրդը իր չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ նկատելով որ ժողովականները, անձնական գործերու պատճառաւ չեն կրնար Խորհրդոյ ամէն նիստերուն անվրէպ ներկայ գտնուիլ, եւ այս պատճառաւ մեծամասնութիւն չգոյանալով Խորհուրդը իր որոշմանց մէջ դժուարութեանց կը հանդիպի, որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարքէն որ հոծ փոխեցնել Տնտես. Խորհրդոյ անդամակցութեան համար ներկայացեալ երկու ընտրելիներու հաստատութիւնը։— Տընտեսական Խորհրդոյ անդամներէն Սարգիս էֆ. Տանձիկեան, Գալաթու Թաղ. Խորհրդոյ հրաժարման առթիւ իր կատարած քննութեան արդիւնքը ներկայած ըլլալով, Խորհուրդը որոշեց ըստ այնմ տեղեկագրել Ս. Պատրիարքին։— Ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարքին, որոշուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ տոմար մը հաստատել, ուր պիտի արձանագրուին մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներու եւ վարժարաններու սեփական գոյքերն ու անշարժները։—Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ մէկ յայտագրին վրայ, որ կը վերաբերէր վերջերս ազգ. Հիւանդանոցի մէջ մեռնող Մարիամ Նշան Սարգիսեան անուն կնոջ գոյից խնդրոյն, որոշեց յանձնարարել Ղալաթիոյ Խնամակալութեան, յիշեալ կնոջ գոյքերը յանձնել Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան, ըստ վերջին կամաց հանգուցելոյն։ Զատորոշուեցաւ նաեւ ազգ. հաստատութեանց վերաբերեալ հաշուական, կտակային եւ կալուածական զանազան խնդիրներով։

ՄԱՍԻՍ գրական շաբաթաթերթին վաղուան թիւը կը պարունակէ ընդարձակ Նորավէպ մը Գ. ԶՕՀՐԱՊԷ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս ծանուցանել թէ ի նպաստ Հիւանդանոցիս հաստատել տանին գանձանակաց բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Հոկտ. ամսոյ 1էն սկսեալ։ Ուստի ամէն անոնք՝ որոնց բնակարանները կամ վաճառատուները ղրկուած են նոյն գանձանակներէն, կը հրաւիրուին ներկայացնել զանոնք ի դրամենեակ Հոգաբարձութեանս, եւ կամ իրենց պատկանած Թաղին Թաղ. Խորհրդարանը տանելով իրենց ներկայութեան բանալ տալ եւ գոյացեալ հասոյթը յանձնելով՝ ստանալ պէտք եղած ստացագիրը։

(Հոգաբարձութիւն)

«Արեւելք»ի տպարանը գրաշարի մը պէտք ունի։ Դիմել գրաշարապետին։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օթ Քոնսթանթինոբլը)

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 10 Հոկտ.— Բրուչէվացի փերեզակի մը խանութէն դիպուածով վառօդ պայթեցաւ։ Երեք հոգի մեռան եւ 14 վիրաւորուեցան։ 12 տուներ ալ այրեցան։

—Այդ արկածին պատճառած վնասը շատ մեծ է։ Միթրովիչ որուն խանութին մէջ պատահեցաւ պայթումը, մահամերձ է։ Ալեքսանդր Թագաւորը ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Բրուչէվացի քաղաքապետին։

ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՎԻՍԲԱՏԷՆ.— Յունաստանի Թագաւորը հոս հասաւ։

ԺԱՆՑԱՒՏ

ՆԱՊՈԼԻ.— Նիզիտայի մօտերնոցը գտնուող երկու հիւանդները, որոնց համար ծանուցուեցաւ որ վիճակնին ծանր է, մեռան։ Նաբոլիի ու նահանգին մէջ նոր դէպք չպատահեցաւ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Հոկտ.— Յունաստանի Թագաւորը Հոկտ. 31էն այցելութիւն պիտի տայ Ֆրանց Յոսէֆ կայսեր. Նաեւ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Աւստրօ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Բրուսուվացի մեծ վաճառականը արկածի մը հետեւանքով պայթեցաւ։ Երեք հոգի մեռան եւ տասնըչորս վիրաւորուեցան։ Տասներկու տուներ այրեցան։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼԱ ՀԷ.— Այսօր եկեղեցական արարողութիւն մը կատարուեցաւ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին համար։ Երէցները բանախօսութիւններ արտասանեցին, յոյս յայտնելով որ քիչ ատենէն Անգլիացիները ազատին իրենց կուրութենէն։

—Կը հաւաստուի թէ հարաւային Ափրիկէի հանրապետութեանց ներկայացուցիչները պաշտօնապէս խնդրեր են Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվէլթէն որ միջամտէ։

ՊԱԼԹԻԿԵԱՆ ՍԵՒ ԾՈՎ

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պէլճիական սենտիքա մը առաջարկեց ռուս կառավարութեան իր ծախքով կառուցել Սեւ ծովի ու Պալթիկ ծովի միջեւ հաղորդակցութիւն ջրանցքին շինութիւնը՝ անոր հասոյթներուն մենաշնորհը իրեն տրուելու պայմանով։ Ծախքը 150 միլիոն րուպլի կը հաշուուի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆՔ.— Վերջին վեցամսեայ Յունաստանի գանձուն հասոյթն է 106,470,000 դրախմի՝ նախորդ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն երեք միլիոն աւելի։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կ'ըսուի թէ Անգլիա պիտի միջամտէ Վէնէզուէլայի եւ Քոլոմպիոյ վէճին։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Տրիւմոն յայտարարեց թէ երբ Խորհրդարանը վերաբացուի, հարցաքննութիւն պիտի ուղղէ պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարին թէ ինչո՞ւ եւ ատնուած է Ալժերիոյ գործաւորներուն՝ Ֆրանսական զինուորներուն զգեստ հայթայթելու իրաւունքը։

—Լիպր Բառօլ կ'ըսէ թէ գաղթական նախարար Պ. Մօնիս մօտերս պիտի հրաժարի։ Անոր պիտի յաջորդէ ծերակուտական Պ. Շօմի։

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ ՄՈԳՈՒԹԵԱՆ

Հեղինակք

ՅՈՎՀ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ ԵՒ ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ԳԻՆ 10 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղի Վ. Մարգարեան գրատուն. Կ. Պոլիս, Մէրճան։

774 8—10

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

ԱԶԴ.—Օսմ. ծխախոտի Ռէժիի բաժնետէրերը կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ սովորական Ընդհանուր Ժողովին, որ տեղի պիտի ունենայ չորեքշաբթի օրը, հոկտեմբեր 10(23)ին. կէս օրէն ետքը ժամը մէկ ու կէսին (Ռ. Ե.), Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոցի Ռէժիի կեդրոնատեղիին մէջ։

Օրակարգ.—Ա. Պիտի կարդացուի Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը։ Բ. 1900—1901 տարեշրջանին հաշիւները եւ հաշուեկշիռը Ժողովին հաւանութեան պիտի ներկայացուին։ Գ. Պիտի լսուին շահաբաժիններու եւ պահեստի գումարին մասին Վարչական Ժողովին առաջարկները։ Դ. Վարիչներ պիտի անուանուին։

Ընդհ. Ժողովին ներկայ գտնուելու համար, առ նուազն 30 բաժնեթուղթ ունեցող բաժնետէրերը պարտին մինչեւ 12 հոկտեմբեր 1901 (Սեպտ. 29 Հ. Տ.) իրենց բաժնեթուղթերը յանձնել հետեւեալ տեղերը.—Կ. Պոլսոյ մէջ Ռէժիի կեդրոնատեղին, Պէրլինի մէջ՝ դրամատէր Պ. Ս. Պլայխրոտէր (Bleichröder), Լոնտոնի մէջ՝ Օսմ. Պանքային մասնաճիւղը՝ Թրոկմօրթըն փողոց թիւ 26, Բարիզի մէջ Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը՝ Մէյերպէր փողոց թիւ 7 եւ Վիեննայի մէջ՝ Գրէտիթ Անշթալթ (Սօսիէդէ Ի. է Ռ. Բրիվ. Օթրիշիէն տը Գրէտի բուռ լը գոմէրս է լ'էնտիւսթրի)։

Իւրաքանչիւր բաժնետէրի պիտի տրուի ստացագիր մը, որով կարելի պիտի ըլլայ ներկայ գտնուիլ Ընդհ. Ժողովին։ Խորհրդակցութիւնները տեղի պիտի ունենան ներկայ անդամներուն մեծամասնութեամբ։ Անդամներէն իւրաքանչիւրը այնքան ձայն ունի որքան անգամ որ 30 բաժնեթուղթ ունի։ Սակայն իր իսկ անուան համար 10 ձայնէն աւելի չի կրնար ունենալ, ոչ ալ 20 ձայնէ աւելի՝ իր, ինչպէս նաեւ ուրիշ ուեէ բաժնետէրի մը կողմէ։ 2—2

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4րդ երեսը

Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱՀՄԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	28
Ամէնէն բարձր գին	»	25	31 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	28
Ռումէլի երկաթ. գաց.	Ֆր.	98	75
Ամէնէն բարձր գին	»	99	12
Ամէնէն վար գին	»	98	62 1/2
ԲԱՑՈՒՄ 28 Սեպտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	28 1/2
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	98	87 1/2
Օսմանեան		—	
[illegible]		19	30
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	90
[illegible]		5	80
» [illegible]		1	60
» [illegible]		478	—
[illegible]		461	—
[illegible]		77	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոնի [illegible]	Ղրշ.	109	32
» » » չէք	»	110	20
Բարիզ »	Ֆր.	23	91
» » » չէք	»	23	91
[illegible] չէք	Մարք	18	57
Վիեննա չէք	Ֆիօր.	21	78
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	110	02
[illegible]	»	90	20
[illegible]	»	51	08
Մէճիտիէ [illegible]	»	188	07
Մէճիտիէ	»	99	—
[illegible]	Օ. Ո.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		93	12
Օսմանեան Փոխ սէրի Բ.		49	—
Օսմանեան Փոխ սէրի Դ. բաց.		23	37
Օսմանեան Փոխ սէրի Դ. գաց.		23	37
Օսմանեան Պանքա		19	75
[illegible] 1890		100	—
[illegible] 5%		89	—
» [illegible]		42	—
[illegible] 1888		82	—
[illegible]		108	12
[illegible]		104	25
[illegible]		3	21
[illegible]		68	—
[illegible]		95	315
ԲԱՐԻԶ, 10 Հոկտեմբեր			
Ֆրանս. Փոխ 3%		100	92
» » 3 1/2%		104	90
Օսմ. Փոխ. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	90
) գաց.	»	23	90
» » » Բ.	»	49	67
» » » Դ.	»	25	45
Օսմ. [illegible]	Ֆր.	521	—
[illegible]	»	481	50
[illegible]	»	100	75
Օսմ. [illegible]	»	507	75
Օսմ. [illegible]	»	308	—
[illegible] 4%		481	50
[illegible]		97	-
[illegible]	»	99	35
[illegible]	»	69	80
[illegible]	»	79	25
[illegible]	»	95	165
[illegible]	»	—	3
ԲԵՐԼԻՆ, 10 Հոկտեմբեր			
[illegible]	»	216	35
Ռումէլի Երկաթուղի	»	98	70
[illegible]	»	98	—
[illegible] 3 [illegible]	»	90	265
ՎԻԵՆՆԱ, 10 Հոկտեմբեր			
[illegible]	»	229	20
Ռումէլի Երկաթուղի	»	93	20
Օսմ. [illegible]	»	276	—

ՁՐՈՒՑԱՏՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ (1901)

Ի պէտս վարժարանաց եւ ինքնուսոյց ուսանողաց

Հայերէնի վերածեց Գէորգ Յ. Կէօնեան

Սոյն Քերականութեան մէջ հարթուած են Անգլիերէն լեզուի բոլոր դժուարութիւնները։ Ամէն անոնք որ կը փափաքին ՍՈՒՂ ժամանակի մէջ սորվիլ եւ ՈՒՂԻՂ սորվիլ անգլիերէն լեզուն, թո՛ղ անգամ մը փորձեն սոյն դասագիրքը։

Դիմել Յ. Սրապեան գրատուն,

ՄԱՐԶՈՒԱՆ,

Եւ կամ հրատարակչին՝ Herrn Julius Groos

Verlagsbuchhändler

HEILDELBERG

(Allemagne)

773 3—8

1803

IMPERIAL

ԻՄՊԵՐԻԱԼ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին

Դրամագլուխ	Ա. Ո.	2,900,000
Վնասուց հատուցուած		16,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւայլն խիստ չափաւոր գիներով

Ընդ-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ

ՅՈՍԻՓ Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ Շ. Բ. ԳԼԻՖԹԸՆ

Ղալաթիա, Ինայէթ Խան

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշայի վերը, թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսանիքի համար ամէն տեսակ չուքարեղէններ եւ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու եւ անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 28—104

Ի Բարիզ վկայեալ իրաւագէտ փաստաբան Ա. Ա. էֆ. Սուրէնեան որ 15 տարիէ ի վեր Կ. Պոլիս Շէյխիսլամ խանի մէջ հաստատուած էր, իր գրասենակը այս անգամ փոխադրած է Ղալաթա, Խավեար խանի կից Ալեքսիատի խանը, գետնայարկ թիւ 4, ուր կը գտնուի բացի կիրակիէ ամէն օր մինչեւ կէս օր։ Կը ստանձնէ դատեր քաղաքային, առեւտրական եւ շէրիի դատարանաց յատուկ։ Թրքերէն, Ֆրանսերէն եւ Հայերէն լեզուով կը խմբագրէ ու անդրադարձօրէն կը թարգմանէ օրինական ամէն տեսակ գրութիւններ։ Խորհրդակցութեանց գինը չափաւոր է։ 14—20

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԶԻԼԵԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ

Թիւ 23, Կալաթա, Սոկուրան գինայ

Յիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը եւ ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ, Ղալաթիոյ եւ եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու վրայ գործեր կը կատարէ։ Այլեւայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ եւ կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բոնդեր հրաւէրակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	7 1/2	ղրուշ
Կէս	5	»
Քառորդ	3	»

Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի համիտիէ արհեստից խարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկութերուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80	ղրուշ	
Կէս	40	»	
Քառորդ	20	»	
Մէկ ութերորդ	10	»	693

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

ԱՆՏՐՈՍ ԿՂԶԻՒՆ (ՍԱՐԻՑԱ)

Սեփականութիւն ԼԵՈՆԻՏԱՍ Ա. ՌԱՒՍԻ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Ղալաթիա, Թօփալամա փող., Կէօմրիւկ խան թիւ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ո՛չ միայն Յունաստանի, այլեւ ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, ժամանակէ մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաեւ Թուրքիոյ մէջ, իր առողջապահական ընտիր յատկութեանց պատճառաւ։ Յունաստանի եւ Բարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարրալուծումները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած առողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելիի մը տեղ ալ կրնայ ծառայել։ Մէկ տամէճանային գինն է 30 ղրուշ։ 3—36

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ

ԱԳՏԻՒՐՐԱՀՄԱՆ ԹԵՎՖԻԳ ԷՖԷՆՏԻԻ

Պոլիս, Պահճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կրնալ է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, չափիկներ, գլխարկներ, տէքօլթէ չափիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, անուշահոտութիւններ, արպաժուռով լամբաներ, պայուսակներ եւ այլն, եւ այլն։ Բոլոր ասոնք աներեւակայելի ըլլալու աստիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

SANTAL MIDY

[illegible]

ԵՐԱԽՏԱԳԱՐՏ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Բարիզի մեծահռչակ փաստաբաններէն մին ստամոքսի սոսկալի հիւանդութեան մը հետեւանքով ամփոփուած էր երկար ատեն վրայ ձգել գործերը, այնչափ կը տառապէր։ Մեծ ախորժակով կը ճաշէր, սակայն կէս ժամ վերջ գլխու պտոյտն ու ստամոքսի խիթերը կը դառնացնէին կեանքը փաստաբանին որ երկու տող բան գրելու անկարող էր դարձած։ Գրիչը ձեռք առնելէ անմիջապէս վերջ ստամոքսը կը ծանրանար, սիրտը կը խառնուէր և ամբողջ մարմնովը կը ճնշուէր։ Ստամոքսի հիւանդութեանց դարմանումին յատուկ դեղահատերը, ջուրերը, փոշիներն ու գինիները յաջորդաբար գործածեց առանց փոքրիկ թեթեւացում մը ձեռք բերելու։

[illegible]

իր սովորական առողջութիւնը, մարսողութիւնը կանոնաւորուեցաւ ու քիչ յետոյ փաստաբանը բոլորովին ապաքինելով սկսաւ շարունակել իր զբաղումները։ ու գինքը երախտապարտ զգալով ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑԻն ստամոքսի հիւանդութենէ տառապողներուն ջերմապէս կը յանձնարարէ զայն։

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 466 23—30

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը

(30 Յուլիս 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Ալպէր Սիմբեն

Ցէնքերճիւ խան, Վոյվոտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕՍՄ ՊԱՆՔ խան, Գալաթա, Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Ճէնի Ճամի Հաւլուպ փողոց, Օսմ. Նամիքաթան դիմաց

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաքօ Մահմուտբաշա, Զարբլըր խան, Թիւ 21 194

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Գործարանին Նշանը

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «Իրոֆոսֆիթ»ով շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Ցոյց համեմատ կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը աստ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾՈՒԽՏԸ, ԽՈՒԼԸ (սրրահն),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՒՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Ներմուծողն է Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տէր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396

(Տանճի զարեչրառան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

[illegible]

Տնօր — [illegible] 197

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑՈՒ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

25 8 [illegible]
26 9 [illegible]
27 10 [illegible]
27/10 [illegible]
28/11 [illegible]

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ — ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ ամրութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը բարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին' ԲԷՐԱ, Շիշլի ճամբոյ, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԻԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին հանդ. Բանկալտի կոյտոնին դիմաց։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

[illegible] 34—52

ԼԱ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամերիկեան Միջազգային Ընկերութիւն կեանք վրայ ապահովագրութեան

Ձեռնհնութիւն յԵւրոպա

Բարեգ 1 և 3 Լը Բէյլեի փողոց (Պաւղոս մէջ գ'Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պահեստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 359 ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բաժէ 6,230,000,000Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր' 1845' ապահովագրեալներու վճարուած' մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ [illegible]

[illegible]

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆՈՒՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով տրտօնուած 1853 ին։ 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ	Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ	Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, թոշակ, յետմահու թոշակ, եւն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

[illegible]

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, [illegible] փոքր վճարումներով։—(մեկնուն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

[illegible]

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքայի դիմաց, Իւնիվերս Խան, Թիւ 7, 8, 9։

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Ջրաղումներս ստիպած էին զիս նստողական կեանք վարել, որուն հետեւանօք ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ։ Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթննային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի։ Պասուրէն գոյացած պալարները մանաւանդ միշտ կը խլխլային։ Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՔԴ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս շտկուեցաւ, գլխուս ցաւերը անցան. պնդութիւնը ատտիճանաբար բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ պալարներէն հետք չմնաց, և հիմայ Տքդ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ։

Ֆրանսա Սէն Լօսան գաւառին կառավարիչ. ԱԼՖՐԷԴՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարման են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորաբար գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացնեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն։

Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 479 26—30

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

ՄԱՍ

[illegible]

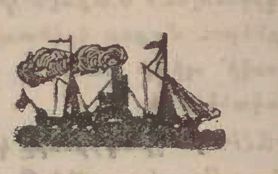

ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՖԱՊՐԷՖԵԱՆ ԵՒ ՀԱՄԵՐԱԿ

Ն. ՔԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

[illegible]

ԳԻՒՆԱՐՏ CUNARD

[illegible]

Joly et Sengor

[illegible]

— 1 —

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ Ա.

ՈՒՂԱՐԿՈՒՄ

Օր մը, ըսի ձեզ, «Եթէ ձեր մտադրութեան գլխաւոր առարկան չէ բարիք գործել ձեր բնական ու իմացական կարողութիւններուն չափով, ձեր կեանքը գոյութեան իրաւունք չունի։ Լոկ իր անձին համար, սոսկ իր անձնական փոքրիկ գոհացումներուն համար ապրիլը բաւական չէ բնաւ. եթէ մեր ջանքերը չունին աւելի վեհ առարկայ մը քան մեր անձը, ամլութեան դատապարտուելու արժանի են գրեթէ։»

Առ որ պատասխանեցիք դուք. «Ի՞նչ է բարիքը, ու ի՞նչ անուն պէտք է տալ բարիք գործողին։»

Ձեր այս հարցումը ծուղակ մըն էր, որմէ ճողոպրեցայ բարեբախտաբար։ Եթէ պատասխանէի, անխուսափելիօրէն պիտի զարնուէի սահման մը տալու վտանգաւոր խութին, ու իմ նիւթէս շեղած պիտի ըլլայի։

[illegible]

ըլլալու աշխարհիս մէջ թողուած կ'ըլլանք, եթէ թողունք որ մէ'կ օր անցնի' առանց մենք զմեզ բարւոքելու։ Մեր բոլոր մտածումները, մեր բոլոր գործողութիւնները պարտին ձգտիլ կարենալ ամէն երեկոյ մտամփոփ ըսելու Աստուծոյ առջեւ. «Բան մը աւելի գիտեմ, բարի գործ մը գործեցի։» Տիկին Սեվինեէի պէս, առաջադրե'նք խնամ տանիլ ամէն օր մեր մտքին, մեր հոգիին, մեր սրտին ու մեր զգացումներուն։ Ասկէ աւելի ի՞նչ լաւ որոշում կրնայ տրուիլ' ապահով ըլլալու համար թէ զղջալու ո՛ր և է պատճառ չունինք։

Բարիքը կը բաղկանայ ա՛յնքան տարբերէ, գաղափարներու այնչափ այլազան

[illegible]

աշխարհիս մէջ։ Բարոյականը մեծ մասամբ փորձառութեան գործն է։ Արդէն շատ բան ըրած պիտի ըլլանք' եթէ, առաջին ուղղութիւն մը տալով մեր զաւակներուն, ուշադիր դարձուցած ըլլանք զանոնք։

Երկար ժամանակ առաջ, Լաքորտէր' իր բանախօսութիւններէն մէկումը ըսած է Նօթր-Տամի եկեղեցիին մէջ. «Զարասիրտ չէ'ք դուք, պարոններ, ակարասի՛րտ էք։» Անտի և այսօր ըմբռնած եմ այս պայծ խօսքին բովանդակ իմաստը։ Իրօք, ակարասրտութիւնն արիութեան հակադիրն է, ու առանց արիութեան' չի կայ բնաւ առաքինութիւն. մոլութեան ճամբան վատասրտութիւնն է։

[illegible]

կը թարթափեցնէ անոնց միտքը, անոնց սովորական գործերն արգելք կ'ըլլան միշտ, ամենօրեայ նեղութիւնները կը զբօսցնեն զիրենք, ուստի և չեն ուզեր բան մը աւելի գիտնալ։ Ահա այսպէս մարդ կը մոռնայ հոգ տանիլ բոլոր այն բաներուն' որոնք ուղղակի, անմիջական, անձնական շահ մը չեն ընծայեր, ու անզգալաբար կը յանգի լոկ իր անձով զբաղեցնելու իր միտքը։ Այնուհետեւ անոր հոգիին մէջ բնաւ կրակ չի մնար պարտականութիւններու ճաշակն արծարծելու համար։

Առ ի նզոյշ ուշադրութեան, ոմանք կը կոխեն ուրիշներուն ոտքին վրայ, ու միեւնոյն պատճառով' կը կոխեն անոնց սրտին

[illegible]

մենք մեր հոգիի մասին տանէինք միեւնոյն խնամքները, միեւնոյն հոգածութիւնը' զոր կը տանինք մեր մարմինին, որքան շօշափելի արդիւնքներ պիտի կարենայինք ստանալ։ Մարդ չի մոռնար այն ցաւը' որմէ կը տառապի։ կանոնաւորապէս խնամք կը տանի անոր, ու ա՛յն ատեն միայն կը դադրի անոր վրայ մտածելէ' երբ բուժուած է։ Մենք աւելի հեշտիւ կը մոռնանք մեր թերութիւններն ու անիրաւութիւնները վասն զի ասոնք ուրիշները միայն կը տառապեցնեն, վասն զի ցաւին խթանը ներկայ չէ մեր աշխատութեան եռանդը վառ պահելու, մեր ուշադրութիւնն ու մեր

[illegible]

բարոյական կատարելագործումը մեծապէս կախում ունի մեր իմացականութենէն, մեծանձն սիրտ մը պարտի զուգորդ ըլլալ վեհ մտքի մը։ Զի բաւեր առաքինութիւն ունենալ. պէտք է նաեւ գիտութիւն ունենալ, ու ժառանգել ինչ որ ժամանակաւ կը կոչուէր Իմաստութիւն, այսինքն առաքինութեան ու գիտութեան միաւորումը։ Բարին չարէն մեկնորոշել տալու յատուկ ծանօթութիւններուն, սոյն իմաստութիւնը պարտի կցորդել զմեզ չարէն հեռացնելու ու դէպի բարին մղելու համար անհրաժեշտ եղող ոյժերը։

(Շարունակելի)